

Strategisk planering 2023–2026

Den Humanistiska fakultetens strategiska plan är baserad på Stockholms universitets strategier 2023–2026, dnr SU FV- 3161-23.

Utgångspunkt

Humanistiska ämnen handlar om människors erfarenheter, tolkningar, kommunikationsformer och gestaltningar och de relationer och samhällen de skapar. Genom studier och forskning inom det humanistiska fältet ökar vi förståelsen av kulturella fenomen och deras historiska och sociala förutsättningar. Humanistisk kunskap och bildning ger en grund för att förstå, förklara och i förlängningen hantera samtidens komplexa och globaliserade samhälle. Studier i humanistiska ämnen bidrar till en hållbar och demokratisk samhällsutveckling både genom den specialiserade kunskap som ämnena förvaltar och utvecklar och genom att träna studenternas förmåga att arbeta vetenskapligt och reflektera kritiskt och analytiskt. Kunskaper i och om språk är centrala i samtliga humanistiska ämnen.

De är en förutsättning för att kunna arbeta med källor och material, men också för att utveckla och kommunicera analyser och resultat, såväl inom som utom akademiska sammanhang.

Inledning

Humanistiska fakulteten vid Stockholms universitet är med drygt 8 000 helårsstudenter och ca 1 000 anställda en av landets största i sitt slag. Fakultetens högsta beslutande organ är Humanistiska fakultetsnämnden som tillsätts genom kollegiala val. Fakultetsledningen utgörs av dekanus, prodekanus, två vicedekaner och kanslichef. Det humanistiska fakultetskansliet fungerar som stöd till fakultetsledning och institutioner.

Vid fakulteten bedrivs forskning och utbildning inom drygt 40 akademiska ämnen med olika inriktningar och specialiseringar, organisatoriskt förlagda till 13 institutioner samt ett antal centrumbildningar. Läget i huvudstadsregionen erbjuder med sin närhet till media, mängden av kulturinstitutioner, myndigheter och företag rika och unika möjligheter till samverkan och interaktion inom både forskning och utbildning.

Fakultetens verksamhet uppvisar en stor bredd som främjar tvär- och flervetenskaplig forskning och utbildning. Vid institutioner och centrumbildningar bedrivs estetisk, filosofisk, historisk, kultur- och samhällsvetenskaplig samt språk- och utbildningsvetenskaplig forskning och utbildning. Bland utbildningsprogrammen finns både professionsutbildningar (till exempel lärar-, översättar- och tolk- samt journalistutbildningar) och program som förbereder mer allmänt för yrkesverksamhet inom olika sektorer. Till de senare hör till exempel kulturvetarprogrammet, kandidatprogram för museer och kulturarv och språkkonsultprogrammet.

Kvalitativa och tolkande angreppssätt präglar flertalet discipliner, men fakulteten rymmer även verksamheter som tillämpar kvantitativa och experimentella metoder i laborativa miljöer, till exempel inom arkeologi och lingvistik.

Ledande forskning

Den humanistiska fakultetens forskning bedrivs både i forskargrupper, större och mindre, och av enskilda forskare. Våra forskare står sig väl i både internationell och nationell konkurrens om externa bidrag. En målsättning är likafullt att ytterligare öka andelen externfinansierad forskning, såväl grundforskning som tillämpad och praktisknära forskning och att på så sätt växa oss ännu starkare. Det är således strategiskt viktigt att fakultetens forskare blir ännu mer framgångsrika i konkurrensen om stora forskningsprogram och EU-medel. Samtidigt gör mångfalden i forskningen vid fakulteten att vi behöver bevaka även externa finansieringsmöjligheter av mer specialiserat slag, både inom och utom landet. Forskarutbildningen vid den humanistiska fakulteten bedrivs inom drygt 30 ämnen, i en del fall med olika inriktningar. Doktoranderna verkar primärt inom sin ämnesmiljö men samlas även i fakultetens forskarskola och i olika nationella och internationella nätverk. Efter utvärderingen av forskarskolan 2019 har dess syfte att stödja och komplettera ämnesmiljöerna förtydligats och verksamheten har breddats till att omfatta inte enbart kursgivning utan även professionsförberedande aktiviteter.

Åtgärder

- **Externa bidrag:** Fakultetsledningen ska i samverkan med Avdelningen för forskningsstöd och innovation ta fram insatser specifikt anpassade till och riktade mot humanistiska ämnen. Ämnen med låg andel externfinansierad forskning kommer att prioriteras.
- **Externa bidrag:** Institutionerna ges i uppdrag att se över och vid behov komplettera rutiner för diarieföring av ansökningar om och beviljande av externa bidrag och större stipendier (exempelvis postdoktorsstipendier).
- **Forskningsetik:** Fakultetsledningen ska aktivt medverka i de pågående diskussionerna om etikprövningens former och rutiner, såväl lokalt som nationellt, samt verka för ämnesrelevant tillämpning.

- **Öppen vetenskap:** Fakulteten ska kontinuerligt bevaka intressekonflikter mellan kravet på öppenhet och tolkningen av regelverket för skydd av personuppgifter.
- **Forskningsinfrastruktur:** Humanistisk forskningsinfrastruktur, till exempel digitalisering av arkiv och bibliotek, är eftersatt i Sverige. Fakultetsledning och -nämnd ska verka pådrivande i denna fråga och söka samverka med andra lärosäten i landet.
- **Klimat, miljö, hållbarhet:** Fakultetsledningen ska stödja institutionerna i anpassningen till universitetets klimatfärdplan och uppmärksamma de

målkonflikter som kan uppkomma, t.ex. mellan forskningens behov av resande och de miljöproblem som är relaterade till flygresor.

- **Forskarutbildning:** Det ekonomiska läget har under de senaste åren satt stopp för doktorandrekrutering i flertalet av fakultetens forskarutbildningsämnen. Eftersom många av miljöerna redan tidigare var små har detta avsevärt skärpt en redan tidigare påtaglig småämneproblematik. Fakulteten ska, t ex genom forskarskolans resurser och samarbetet i SLUGU-nätverket, stödja institutionerna i att etablera kontinuerliga samarbeten mellan ämnesmiljöer både inom och

utanför lärosätet.

- **Forskarutbildning:** För att ge fakultetsnämnden och dess beredningar bättre kunskap om forskarutbildningarnas omfång och genomströmning ska fakultetskansliet ges i uppdrag att sammanställa uppgifter om antagning och examination i forskarutbildningens trettio ämnen under de senaste tio åren.
- **Humanistiska fakultetens forskarskola:** Fakultetsledningen ska bevaka utbudet av professionsförberedande aktiviteter på universitetets olika nivåer, i syfte att undvika dubbleringar.
- **Samverkan:** Institutionerna ska kartlägga hur samverkan med externa aktörer sker inom forskning och forskarutbildning i syfte att finna goda exempel.

Bred och högkvalitativ utbildning

Som en av de största utbildningsmiljöerna i Sverige med fokus på humanistiska ämnen erbjuder fakulteten ett rikt och samhällsrelevant utbud av kurser och program med såväl bredd som spets. Vi har utbildning i flera ämnen som inte erbjuds på andra lärosäten i Sverige och ibland inte ens i något av de nordiska länderna.

En del av dessa utbildningar, språkutbildningar i finska, lettiska, litauiska, portugisiska och svenskt teckenspråk, har fakulteten särskilt regeringsuppdrag att ge. Även tolk- och översättarutbildning erbjuds på uppdrag av regeringen. Det bedrivs forskning inom alla ämnen som erbjuds på grundnivå och avancerad nivå.

Civisalliansen liksom andra nätverk har bidragit till en markant ökning av internationella samarbeten, inte minst för de mindre utbildningsmiljöerna. Den starkt ökade användningen av digitala verktyg efter nedstängningen av campus under pandemin har öppnat för nya didaktiska möjligheter som gör att vi når nya studentgrupper oberoende av var i världen de befinner sig. Alternativa pedagogiska metoder kan ta tid att utveckla men intentionen bör vara att på lång sikt kunna erbjuda en mer effektiv utbildning utan att minska på kvaliteten, bland annat genom s.k. omvänt klassrum, förinspelade föreläsningar, nätbaserade distanskurser, och andra pedagogiska grepp.

En stor del av Stockholms universitets lärarutbildning bedrivs inom Humanistiska fakulteten. Den senaste omorganisationen har koncentrerat ansvaret för lärarutbildningen till ett fåtal institutioner, vilket underlättar för studenter och lärare. Omorganisationen har dock konsekvenser som återstår att följa upp under de närmaste åren, även i ekonomiskt hänseende.

Fakulteten verkar för att upprätthålla den goda relationen med studenterna genom dialog med studenterna i Humanistiska fakultetsrådet liksom med studentrepresentanter i olika beredande och beslutande organ. Fakulteten erbjuder i enlighet med reglerna för studentinflytande introduktion för nya studeranderepresentanter i dessa organ. Fakulteten sätter också stort värde på de goda kontakterna med Humanistiska föreningen.

Åtgärder

- **Mångfald:** Fakultetsledningen ska värna om mångfalden i utbildningsutbudet. Ambitionen att bevara små utbildningsmiljöer kvarstår. Frågan ska drivas både internt och externt.
- **Vidareutbildning:** Institutionerna ska i det skriftliga underlag som används i ekonomi- och verksamhetsdialoger med fakultetsledningen redogöra för utbudet av kurser som är tillgängliga för yrkesverksamma och andra grupper i samhället, inklusive bildningskurser och kurser som leder till fort- och vidareutbildning utan att nödvändigtvis leda till examen.
- **Digital utveckling:** Fakulteten ska bl. a. med hjälp av Centrum för universitetslärarutbildning (CeUL) bidra till den fortsatta utvecklingen av undervisning med hjälp av digitala verktyg, både vad gäller distanskurser och nätbaserade kurser i realtid.
- **Digital utveckling:** Fakultetsledningen bevakar – i samråd med områdes- och universitetsledning och i dialog med institutionerna – de nya utmaningar och möjligheter som AI-tekniken erbjuder.

- **Lärarytildning:** Fakultetsledningen ska i samråd med områdesledningen följa upp konsekvenserna av den strukturella förändring som genomfördes när lärarytildningen organisatoriskt förlades till H-området.
- **Hållbar utveckling:** Fakultetens institutioner bedriver omfattande utbildning och forskning med relevans för demokrati, ekologisk och social hållbarhet. Fakulteten ska stödja institutioner som vill samarbeta i dessa frågor.
- **Samverkan:** Institutionerna ska kartlägga hur samverkan med externa aktörer sker inom utbildning (exempelvis praktikplatser) i syfte att finna goda exempel.

En välfungerande organisation

Det kollegiala och delegerade beslutsfattandet som är basen för verksamheten vid Stockholms universitet utgår från att medarbetarna har grundläggande kännedom om regelverk, ekonomiska förutsättningar och fördelningsprinciper samt myndighetsutövning. Områdes- och fakultetskansli tillser tillsammans med institutionerna att regeldokument och annan information finns tillgänglig på universitetets webb. Ett aktivt och ansvarsfullt deltagande i fakultetens och institutionernas verksamhet, i exempelvis beredande och beslutande organ, är en förutsättning för en fungerande kollegial verksamhet och en god arbetsmiljö.

Åtgärder

- **Arbetsmiljö:** Medarbetarundersökningen hösten 2022 indikerar att medarbetarna vid den humanistiska fakulteten inte har tillräcklig tid för återhämtning. Fakultetsledningen ska initiera en undersökning av vilka arbetsuppgifter (och administrativa rutiner) som olika kategorier av medarbetare uppfattar som särskilt betungande med målet att på sikt kunna uppnå en mer hållbar arbetsvardag.
- **Digitala stödsystem:** Fakulteten ska bevaka och vidarebefordra synpunkter från verksamheten som gäller de digitala stödsystemen till dem som ansvarar för utvecklingen av desamma.
- **Rekrytering och befordran:** Inför den nya mandatperioden för humanistiska fakultetsnämnden 2024–2026 ska en översyn göras över lärarförslagsnämndens sammansättning och arbetsformer.
- **Rekrytering och befordran:** En introduktion för de nya lärarförslagsnämnderna ska hållas våren 2024 liksom även en seminariedag om strategisk rekrytering.
- **Rekrytering och befordran:** Fakultetsledningen ska verka för att i samarbete med Personalavdelningen ta fram en bra introduktion för internationellt rekryterad personal.
- **Kommunikation:** Fakultetsledningen ska i samråd med prefekterna verka för att studentrekrytering och forskningskommunikation prioriteras i kommunikationsinsatserna.